

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Lvdovici Pij praeceptum primum pro Hispanis qui in regno Francorum
manebant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

CAPITVLARIA
LUDOVICI PII
IMPERATORIS.

PRÆCEPTVM PRIMVM

Pro Hispanis qui in regno Francorum manebant.

*Hoc est praeceptum remissionis sive concessionis quod fecit Ludovicus Imperator
Hispanis qui ad se perfluxerant.*

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Hludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ ac nostris præsentibus scilicet & futuris partibus Aquitanie, Septimanie, Provincia, & Hispanie consistentibus. Sicut nullius vestrum notitiam effugisse putamus qualiter aliqui homines propter iniquam oppressionem & crudelissimum jugum quod eorum cervicibus inimicissima Christianitati gens Sarracenorum impo-
fuit, relictis propriis habitationibus & facultatibus quæ ad eos hereditario jure pertinebant, de partibus Hispanie ad nos confugerunt, & in Septimania atque in ea portione Hispanie quæ à nostris Marchionibus in solitudinem redacta fuit, sese ad habitandum contulerunt, & à Sarracenorum potestate se subtrahentes, nostro dominio libera & prompta voluntate se subdiderunt, ita ad omnium vestrum notitiam pervenire volumus quòd eosdem homines sub protectione & defensione nostra receptos in libertate conservare decrevimus.

C A P. I.

EO videlicet modo ut sicut ceteri liberi homines cum Comite suo in exercitum pergant, & in marcha nostra juxta rationabilem ejusdem Comitis ordinationem atque admonitionem explorationes & excubias, quod usitato vocabulo vvacas dicunt, facere non negligant, & Militis nostris aut filij nostri, quos pro rerum oportunitate illas in partes miserimus, aut legatis qui de partibus Hispanie ad nos transmissi fuerint, paratas faciant, &

Tom. I.

ad subvectionem eorum veredos donent. Alius verò census ab eis neque à Comite neque à junioribus & ministerialibus ejus exigatur.

I I.

Ipsi verò pro majoribus causis, sicut sunt homicidia, raptus, incendia, depra-dationes, membrorum amputationes, fur-ta, latrocinia, alienarum rerum invasio-nes, & undecunque à vicino suo aut cri-minaliter aut civiliter fuerit accusatus & ad placitum venire iustus, ad Comitum sui mal-lum omnimodis venire non recusent. Ce-
M m ij

teras verò minores causas more suo, sicut hæcenus fecisse noscuntur, inter se mutuo definire non prohibeantur.

I I I.

Et si quispiam eorum in partem quam ille ad habitandum sibi occupaverat, alios homines undecunque venientes adtraxerit, & secum in portione sua, quam adprisionem vocant, habitare fecerit, utatur illorum servitio absque alicujus contradictione vel impedimento, & liceat illi eos distringere ad justitias faciendas quales ipsi inter se definire possunt. Cetera verò judicia, id est, criminales actiones, ad examen Comitis referentur.

I V.

Et si aliquis ex his hominibus qui ab eorum aliquo adtractus est & in sua portione conlocatus locum reliquerit, locus tamen qui relictus est, à dominio illius qui eum priùs tenebat non recedat.

V.

Quòd si illi propter lenitatem & mansuetudinem Comitis sui eidem Comiti honoris & obsequij gratia quippiam de rebus suis exhibuerint, non hoc eis pro tributo vel censu aliquo computetur, aut Comes ille vel successores ejus hoc in consuetudinem præsumant, neque eos sibi vel hominibus suis aut mansionaticos parare, aut veredos dare, aut ullum censum vel tributum aut obsequium, præter id quod jam superius comprehensum est, præstare cogat. Sed liceat tam istis Hispanis, qui præsentis tempore in prædictis locis resident, quam his qui adhuc ad nostram fidem de iniquorum potestate fugiendo confluerint, & in desertis atque in incultis locis per nostram vel Comitis nostri licentiam confedentes ædificia fecerint, & agros incoluerint, juxta supradictum modum sub nostra defensione atque protectione in libertate residere, & nobis ea quæ superius diximus, tam cum Comite suo, quam cum Missis ejus, pro tempo-

rum opportunitate alacriter atque fideliter exhibere.

V I.

Noverint tamen iidem Hispani sibi licentiam à nobis esse concessam ut se in vassaticum Comitibus nostris more solito commendent. Et si beneficium aliquod quicumque eorum ab eo cui se commendavit fuerit consecutus, sciat se de illo tale obsequium seniori suo exhibere debere quale nostrates homines de simili beneficio senioribus suis exhibere solent.

V I I.

Idcirco has nostre auctoritatis litteras eis dare decrevimus, per quas decernimus atque jubemus ut hæc nostre liberalitatis & mansuetudinis constitutio erga illos tenore perpetuo ab omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris inviolabiliter conservetur. Cujus constitutionis in unaquaque civitate ubi prædicti Hispani habitare noscuntur tres descriptiones esse volumus, unam quam Episcopus ipsius civitatis habeat, & alteram quam Comes, & tertiam ipsi Hispani qui in eodem loco conversantur. Exemplar verò earum in archivo palatii nostri censuimus reponendum, ut ex illius inspectione, si quando, ut fieri solet, aut ipsi se reclamaverint, aut Comes vel quislibet alter contra eos causam habuerit, definitio litis fieri possit.

Hanc quippe constitutionem, ut per diuturna tempora à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris & verius credatur & diligentius conservetur, manu propria subscripsimus & anuli nostri impressione signari iussimus.

Signum Domni Hludovici serenissimi Imperatoris.

Durandus Diaconus ad vicem Helischar recognovit.

Datum Kalendas Ianuarias anno Christo propitio primo imperij Domni Hludovici piissimi Augusti, Indictione VIII.

Actum Aquisgrani palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

